Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – GEOGRAFIA - zakres podstawowy.
Klasa II

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	**podstawowe (ocena dostateczna)**	**rozszerzające (ocena dobra)**	**dopełniające (ocena bardzo dobra)**	**wykraczające (ocena celująca)**
2	**3**	**4**	**5**	**6**
I. Zmiany na mapie politycznej				
Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminów:*państwo*,*eksklawa*, *terytorium zależne* • wymienia elementy państwa • wymienia wielkie państwa i minipaństwa • określaróżnice w powierzchni państw • podaje powierzchnię Polski • podaje aktualną liczbę państw świata • wyjaśnia znaczenie terminów: *kolonializm*,*dekolonizacja* • wyjaśnia znaczenie terminów:*integracja*, *dezintegracja* • wymienia przyczyny procesów integracyjnych na świecie • wymienia państwa w Europie powstałe po 1989 r. • podaje przykłady organizacji międzynarodowych • wymieniaprzyczyny konfliktów zbrojnych na świecie • wyjaśnia różnice między terroryzmem a konfliktem zbrojnym • wymieniawskaźniki rozwoju gospodarczego i społecznego państw	Uczeń: • podaje przykłady eksklaw i wskazuje je na mapie • wskazuje na mapie wielkie państwa i minipaństwa • określa pozycję Polski w Europie pod względem powierzchni • wskazuje na mapie świata obszary kolonialne krajów europejskichz połowy XX w. • wyjaśnia różnicę między integracją a dezintegracją państw • podaje przykłady procesów integracji i dezintegracji w Europie po 1989 r. • określa główne cele ONZ • wskazuje na mapie świata miejsca ważniejszych konfliktów zbrojnych i ataków terrorystycznych w wybranych regionach w XXI w. • podaje definicjewskaźników rozwoju krajów: PKB, HDI, MPI • omawia na wybranych przykładach cechy krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego	Uczeń: • podaje przykłady terytoriów zależnych w XXI w. na świecie • odczytuje na mapach aktualny podział polityczny • wyjaśnia przyczyny zmian na mapie politycznej świata • omawia na przykładach procesy integracji i dezintegracji w Europie po 1989r. • podaje przykłady organizacji międzyrządowych i pozarządowych • podaje przykłady organizacji międzynarodowych, których członkiem jest Polska • omawia przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie • charakteryzuje wybrane konflikty na świecie w latach 90. XX w. i na początku XXI w. • omawia przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym państw świata • omawia składowe wskaźnika HDI na przykładzie Polski • opisuje zróżnicowanie przestrzenne państw świata według wskaźników HDI i MPI	Uczeń: • podaje przykłady krajów nieuznawanych na arenie międzynarodowej • wymienia skutki kolonializmu • omawia wpływ kolonializmu na współczesny podział polityczny świata • opisujezmiany,którezaszły na mapie politycznej świata po II wojnie światowej • analizuje przyczyny integracji politycznej, gospodarczej i militarnej na świecie na przykładzie Unii Europejskiej • omawia skutki konfliktów zbrojnych i ataków terrorystycznych na świecie • ocenia strukturę PKB Polski na tle innych krajów • porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnych poziomach rozwoju społeczno-gospodarczego	Uczeń: • przedstawia przyczyny i skutki dekolonizacji • wykazuje związek między zasięgiem kolonii a językiem urzędowym w państwach Ameryki Południowej • analizuje wpływ kolonizacji na dysproporcje w rozwoju państw • omawia pozytywne i negatywne skutki integracji politycznej i gospodarczej na świecie • przedstawia wpływ mediów na społeczny odbiór przyczyn i skutków konfliktów na świecie na wybranych przykładach • omawia konsekwencje zróżnicowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego krajów i regionów na świecie
II. Ludność i urbanizacja				

Uczeń: • podaje aktualną liczbę ludności świata i prognozy zmian • porównuje kontynenty pod względem liczby ludności • wymienia najludniejsze państwa na świecie • wyjaśnia znaczenie terminów:*przyrost naturalny*, *współczynnik urodzeń*,*współczynnik zgonów*, *współczynnik przyrostu naturalnego* • opisuje model przejścia demograficznego • wyjaśnia znaczenie terminów:*eksplozja demograficzna*, *regres demograficzny* • wymienia typy demograficzne społeczeństw • wymienia dominujące na świecie modele rodziny • wyjaśnia znaczenie terminu *współczynnik dzietności* • wyjaśnia znaczenie terminów: *ekumena*, *subekumena*,*anekumena* • wymienia czynniki rozmieszczenia ludności w podziale na przyrodnicze, społeczno-gospodarcze i polityczne • wymienia bariery osadnicze • wyjaśnia znaczenie terminu*wskaźnik gęstości zaludnienia* • wymienia najgęściej zaludnione kraje na świecie • wyjaśniaznaczenie terminów:*imigracja*, *emigracja*, *reemigracja*, *saldo migracji* • przedstawia podział migracji • podaje główne kierunki współczesnych migracji ludności na świecie • wymienia odmiany ludzkie – główne i mieszane • wyjaśnia znaczenie terminów: *naród*,*mniejszość narodowa*,*mniejszość etniczna* • wymienia mniejszości narodowe w Polsce	Uczeń: • przedstawia przyczyny zmian liczby ludności świata • podaje różnice w przyroście naturalnym w krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno-gospodarczym • oblicza współczynniki urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego • opisuje fazy rozwoju demograficznego • podaje przykłady państw, w których występującksplozja demograficzna i regres demograficzny • porównuje piramidy wieku i płci w wybranych krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno-gospodarczym • wymienia przyczyny starzenia się społeczeństw • podaje przykłady państw starzejących się • wymienia modele rodziny i omawia ich występowanie na świecie • podajewybrane czynniki rozmieszczenia ludności na świecie • opisuje ograniczenia w rozmieszczeniu ludności • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia dla wybranego obszaru • wskazuje obszary słabo zaludnione i bezludne • podaje główne przyczyny migracji na świecie • wskazuje na mapie kraje emigracyjne i imigracyjne • odróżnia uchodźstwo od migracji ekonomicznej • charakteryzuje główne i mieszane odmiany ludzkie • wymienia przykłady krajów jednolitych oraz zróżnicowanych pod względem narodowościowym • opisuje zróżnicowanie narodowościowe i etniczne w Polsce • charakteryzuje wielkie religie i wskazuje	Uczeń: • analizuje dynamikę zmian liczby ludności świata • wyjaśnia przyczyny różnic między wartością przyrostu naturalnego w krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno-gospodarczym • opisujeprzyczyny występowania eksplozji demograficznej i regresu demograficznego na świecie • omawia zróżnicowanie struktury wiekuna świecie • wymieniaczynniki kształtujące strukturę wieku • omawia zróżnicowanie współczynnika dzietności • analizuje wpływ wybranych czynników na rozmieszczenie ludności na świecie • opisuje bariery osadnicze • omawia cechy rozmieszczenia ludności na świecie • analizuje zróżnicowanie gęstości zaludnienia na świecie • omawiaobszary zamieszkane i niezamieszkane na świecie • omawia współczesne migracje zagraniczne • analizuje saldo migracji zagranicznych na świecie • wyjaśnia przyczyny dodatniego lub ujemnego salda migracji na świecie • opisuje zróżnicowanie narodowościowe wybranych krajów • omawia zróżnicowanie etnicznewybranych krajów • omawia strukturę religijną w wybranych krajach • przedstawia zróżnicowanie religijne w Polsce • charakteryzuje kręgi kulturowe ludności świata i wskazuje je na mapie • omawia zróżnicowanie typów wsi	Uczeń: • wyjaśnia przyczyny zmian tempa wzrostu liczby ludności na świecie • analizuje przestrzenne różnice w wielkości wskaźników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego na świecie • analizuje przyczyny kształtujące przyrost naturalny w poszczególnych fazach przejścia demograficznego • analizuje i porównuje piramidy wieku i płci w wybranych krajach świata • omawia przyczyny i skutki starzenia się ludności oraz jego zróżnicowanie na świecie • określa społeczno-kulturowe uwarunkowania zróżnicowania modelu rodziny • porównuje współczynnik dzietności w krajach wysoko i słabo rozwiniętychpod względem społeczno-gospodarczym • przedstawiaprawidłowości w rozmieszczeniu ludności świata • opisuje problemy uchodźców w wybranych państwach • przedstawia konsekwencjezróżnicowanianarodowościowego i etnicznego ludności na wybranych przykładach • przedstawia konsekwencje zróżnicowania religijnego i kulturowego ludności na świecie • analizuje sieć osadniczą wybranych regionów świata na podstawie map cyfrowych • przedstawia gęstość zaludnienia obszarów miejskich na wybranych etapach urbanizacji • wyjaśnia przyczyny przestrzennego zróżnicowania poziomuurbanizacji na świecie	Uczeń: • przedstawia skutki zmian tempa wzrostu liczby ludności na świecie • ocenia konsekwencje eksplozji demograficznej i regresu demograficznego w wybranych państwach • analizuje i ocenia zróżnicowanie ludności świata pod względem dzietności w różnych regionach świata • przedstawia społeczno-ekonomiczne i ekologiczne skutki nadmiernej koncentracji ludności • omawia skutki ruchów migracyjnych dla społeczeństw i gospodarki wybranych państw świata • podaje przykłady działań, które mogą ograniczyć negatywne przejawy zróżnicowania rasowego, narodowościowego i etnicznego ludności świata • analizuje wpływ religii na życie człowieka i na gospodarkę • omawia wkład kręgów kulturowych w dziedzictwo kulturowe ludzkości • opisuje wpływ środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozwoju społeczno-gospodarczego na zróżnicowanie poziomu rozwoju sieci osadniczej na świecie • analizuje przyczyny i skutki urbanizacji wybranych regionów świata • przedstawia zależność między udziałem ludności wiejskiej w ogólnej liczbie ludności a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju

• wyjaśnia znaczenie terminu*religia* • wymienia religie uniwersalne • wymienia i wskazuje na mapie główne kręgi kulturowe na świecie • wymienia rodzaje jednostek osadniczych • wyjaśnia znaczenie terminów: *miasto*,*wieś* • wymienia czynniki lokalizacji jednostek osadniczych i rozwoju sieci osadniczej • wyjaśnia znaczenie terminów:*urbanizacja*, *wskaźnik urbanizacji* • wymienia płaszczyzny urbanizacji • podajefazy urbanizacji • podaje typy zespołów miejskich • podaje różnicę między wsią a obszarem wiejskim • wyjaśnia znaczenie terminów: *wieś*, *obszar wiejski* • wymienia kryteria podziału jednostek osadniczych • podaje na wybranych przykładach funkcje wsi	na mapie obszary ich występowania • podaje cechy wybranych kręgów kulturowych ludności świata • przedstawia strukturę wyznaniową w Polsce • charakteryzuje osadnictwo wiejskie • omawia czynniki kształtujące sieć miejską • omawia płaszczyzny procesu urbanizacji • przedstawia wskaźnik urbanizacji i jego zróżnicowanie w Polsce i na świecie • opisuje fazy urbanizacji • wymieniatypy aglomeracji i podajeprzykłady w Polsce i na świecie • wymienia czynniki wpływające na rozwój obszarów wiejskich	na przykładzie Europy • opisuje zróżnicowanie sieci osadniczej na świecie • wymieniaprzyczyny urbanizacji wybranych regionów świata • charakteryzuje typy zespołów miejskich, podaje ichprzykładyw Polsce i na świecieoraz wskazuje je na mapie • charakteryzuje obszary wiejskie na świecie • omawia zmiany funkcji współczesnych wsi	• wymienia skutki urbanizacji wybranych regionów świata • podaje przyczyny zacierania się granic między miastem a wsią • wyjaśnia przyczyny depopulacji niektórych wsi w Polsce i w Europie	
III. Sektory gospodarki. Globalizacja				
Uczeń: • przedstawia podział gospodarki na sektory • wymienia funkcje poszczególnych sektorów gospodarki • wyjaśnia znaczenie terminów:*globalizacja, indeks globalizacji* • wymienia płaszczyzny globalizacji	Uczeń: • omawia znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki • opisuje funkcje poszczególnych sektorów gospodarki • wyjaśnia, czym jest struktura zatrudnienia • wymienia kraje o najwyższym indeksie globalizacji na świecie	Uczeń: • porównuje strukturę zatrudnienia w wybranych krajach w latach 90. XX w. i obecnie • opisuje zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce po 1950 r. • omawia przebieg procesów globalizacji napłaszczyźnie gospodarczej, społecznej i politycznej	Uczeń: • omawia zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski na tle krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego • wykazuje zależność między wskaźnikiem indeksu globalizacji a poziomem rozwoju społeczno--gospodarczego kraju • analizuje skutki globalizacji na przykładzie Polski	Uczeń: • przedstawia przyczyny i prawidłowości zmiany roli sektorów gospodarki w rozwoju cywilizacyjnym w wybranych krajach świata i w Polsce • przedstawia wpływ globalizacji na gospodarkę światową i życie człowieka